बीजस्यागमनं यत्तु तत्समाधानमुच्यते ।

यथा तत्रैव—'(नेपथ्ये ।) भो भो विराटद्रुपदप्रभृतयः, श्रूयताम्—

यत्सत्यव्रतभङ्गभीरुमनसा यत्नेन मन्दीकृतं
यद्विस्मर्तुमपीहितं शमवता शान्तिं कुलस्येच्छता ।
तद्द्यूतारणिसंभृतं नृपसुताकेशाम्बराकर्षणैः
क्रोधज्योतिरिदं महत्कुरुवने[1] यौधिष्ठिरं जृम्भते ॥'

अत्र 'स्वस्था भवन्तु मयि जीवति—' इत्यादि(२८६ पृ.) बीजस्य प्रधाननायकाभिमतत्वेन सम्यगाहितत्वात्समाधानम् ।

सुखदुःखकृतो योऽर्थस्तद्विधानमिति स्मृतम् ॥ ८५ ॥

यथा बालचरिते—

'उत्साहातिशयं वत्स! तव बाल्यं च पश्यतः ।
मम हर्षविषादाभ्यामाक्रान्तं युगपन्मनः ॥'

यथा वा मम प्रभावत्याम्—'नयनयुगासेचनकम्—' इत्यादि (२०४ पृ.) ।

कुतूहलोत्तरा वाचः प्रोक्ता तु परिभावना ।

यथा—वेण्यां द्रौपदी युद्धं स्यान्न वेति संशयाना तूर्यशब्दानन्तरम् 'णाध, किं दाणिं एसो पलअजलहरत्थणिदमत्थरो खणे खणे समरदुन्दुभी ताडीअदि ।'

बीजार्थस्य प्ररोहः स्यादुद्भेदः—

यथा तत्रैव—'द्रौपदी—णाध, पुणो वि तए समासासइदव्वा ।

वचनम् । तत्पुनः पुनर्भण ।' इति संस्कृतम् । **आगमनं** प्रधाननायकाभिमतत्वेन ज्ञानम् ॥ द्यूतमक्षक्रीडेवारणिर्निर्मन्थनकाष्ठं तेन संभृतमुत्पादितम् ॥ **उत्साहातिशयमिति** । श्रीरामं प्रति भार्गवस्योक्तिरियम् । **बाल्यमविचारितं** कर्म हरकार्मुकभङ्गरूपम् । यद्वा बाल्यं बालकत्वम् । बालकेन सह समरः कर्तव्य इति दुःखम् । अत्र भार्गवस्य श्रीरामपराभवोद्यमरूपोऽर्थः सुखदुःखाभ्यां विहितः ॥ **कुतूहलोत्तराः** कौतुकबहुलाः ॥ **णाध किमिति** । 'नाथ, किमिदानीमेष प्रलयजलधरस्तनितमन्थरः क्षणे क्षणे समरदुन्दुभिस्ताड्यते ।' इति संस्कृतम् ॥ **प्ररोहो** भव-

---

1. महदिति । नृपसुताकेशाम्बराकर्षणैर्महदिति योजना ॥

---

१. 'कुले' ख-ग; 'बले' घ.